

ІВАН ОЛЕКСАНДРОВИЧ ЛУКОВСЬКИЙ

(24.09.1935–15.05.2024)

15 травня 2024 року на 89 році життя перестало битися серце академіка НАН України Івана Олександровича Луковського — видатного математика й механіка, доктора фізико-математичних наук, професора, засновника всесвітньо відомої математичної школи з нелінійних коливань рідини в рухомих резервуарах.

Іван Олександрович Луковський народився 24 вересня 1935 р. в с. Косяківка Тарашанського району Київської області. У 1959 р. після закінчення механіко-математичного факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка був направлений на роботу в Інститут математики АН УРСР, якому присвятив понад 60 років своєї творчої й науково-організаційної праці. У 1963 р. захистив дисертацію кандидата, у 1969 р. — доктора фізико-математичних наук. У 1976–2017 рр. очолював відділ динаміки та стійкості багатовимірних систем. Професор (1981 р.), член-кореспондент НАН України (1984 р.), академік НАН України (2000 р.).

І. О. Луковський заснував унікальну наукову школу аналітичних методів у нелінійних задачах із вільною межею, що виникають при дослідженні динаміки твердих і деформівних тіл, які несуть рідину. Він розвинув варіаційний формалізм Бейтмена – Люка для крайових задач гідродинамічного типу, запропонував наближено-аналітичні методи розв’язування базових гідродинамічних крайових задач механіки обмеженого об’єму рідини, створив математичну теорію спектральних крайових задач із параметром у крайових умовах тощо. Разом зі своїми учнями Іван Олександрович започаткував перспективний науковий напрям — нелінійну динаміку обмеженого об’єму рідини з вільною поверхнею за умов вібраційних і акустичних полів. Результати його досліджень застосовано в ракетобудуванні, а саме при моделюванні взаємодії корпусу рухомої ракети з рідинним паливом.

Багато часу І. О. Луковський присвятив науково-організаційній роботі. У 1969–1988 рр. працював заступником директора з наукової роботи Інституту математики, у 1983–2015 рр. — заступником академіка-секретаря Відділення математики НАН України. Також був членом Національного комітету України з теоретичної і прикладної механіки, Комітету з Державних премій України у галузі науки і техніки, ряду спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій, редколегій журналів “Нелінійні коливання”, “Українського математичного журналу” й низки інших наукових видань.

Серед учнів І. О. Луковського — 7 докторів (поміж них академік НАН України і член-кореспондент НАН України) та 22 кандидати наук.

Наукові досягнення І. О. Луковського відзначено Державною премією УРСР у галузі науки і техніки, преміями НАН України ім. М. К. Янгеля, М. М. Крилова, М. М. Боголюбова, М. О. Лаврентьева та М. В. Остроградського. Учений був нагороджений медаллю “За трудову доблесть”, Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, орденом “За заслуги III ступеня”, а також численними відомчими відзнаками.

Іван Олександрович Луковський назавжди залишиться в історії світової математичної науки й пам’яті всіх, хто його знав, як видатний учений, педагог і організатор науки, прекрасна й чуйна людина.

Редколегія журналу “Нелінійні коливання”